

Η (δι)έξοδος που απαγορεύεται

Τον περασμένο μήνα, ο Πρόεδρος της **Ιταλικής Δημοκρατίας**, δήλωσε ρητά ότι δε θα αποδεχόταν να σχηματιστεί κυβέρνηση της οποίας ο Υπουργός Οικονομικών, θα άφηνε ανοιχτό το ενδεχόμενο εξόδου από την ευρωζώνη! Στην πραγματικότητα, κανένας πραγματικός “κίνδυνος” δεν υπήρχε από τη μεριά της «παρδαλής» μεν, αστικής και ακροδεξιάς δε, κυβέρνησης συνασπισμού του λαϊκίστικου κόμματος των Πέντε Αστέρων και της φασιστικής Λέγκας του Βορρά.

Ωστόσο, η παρέμβαση αυτή είχε σοβαρή **πολιτική σημασία**.

Ήταν αντιγραφή της αντίστοιχης συζήτησης για τον συνασπισμό κυβέρνησης στην **Πορτογαλία** το 2015, επίσης «παρδαλής» και αστικής, αλλά υποτίθεται «αριστερόστροφης» με συμμετοχή των Σοσιαλιστών, του Αριστερού Μπλόκου και του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Το μήνυμα ήταν το ίδιο: Η πλανητική εκδοχή της σύγχρονης αστικής δημοκρατίας, επιτρέπει απρόσκοπτα την **είσοδο** χωρών και λαών σε οργανισμούς που στηρίζονται στο **μονοθεισμό της αγοράς** και του κέρδους, αλλά απαγορεύει σαφώς την **έξοδο**.

Τόσο απλά! Η είσοδος και η παραμονή στη “στρούγκα” είναι το σήμα κατατεθέν της αστικής πολιτικής, αλλά και κάθε διαχειριστικής πολιτικής, δεξιάς λαϊκίστικης απόχρωσης ή αριστερής ρεφορμιστικής κοπής. Διότι, κακά τα ψέματα, δεν ήταν μόνο το **μήνυμα** ίδιο στις δύο χώρες, αλλά ήταν **ίδιο** και το **αποτέλεσμα**: πλήρης συμμόρφωση και υποταγή στην ευρωκρατία.

Τα παραπάνω αρκούν για να φανεί η αξία της αλά ΣΥΡΙΖΑ δήθεν «εξόδου» από τα μνημόνια. Στην ουσία πρόκειται για ακόμη πιο βαθιά **είσοδο** στο καθεστώς εφαρμογής των ήδη επιβεβλημένων μνημονιακών μέτρων, μηχανισμών επιβολής επιτροπείας διαρκείας και δανεισμού στο εξής από τις «αγορές». Διέξοδος υπάρχει όμως; Και προς τα πού;

Βασικές θέσεις για τη λαϊκή αντεπίθεση και τον «άλλο», αντικαπιταλιστικό δρόμο για την ελληνική κοινωνία

*Οι βασικές θέσεις που αναπτύσσονται στη συνέχεια βασίζονται στο αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα της **ΑΝΤΑΡΣΥΑ**, σε μια προσπάθεια παραπέρα επεξεργασίας και συνεκτικής απόδοσής του με κατανοητό τρόπο.*

1. Για την λαϊκή κυριαρχία και εργατική δημοκρατία

Στην πιο εργατική εποχή όπου η συντριπτική πλειοψηφία ανήκει στα εργατικά μισθωτά στρώματα, σχεδόν όλοι θεωρούνται **«εκ γενετής» δεσμευμένοι** σε ένα σύνολο δημοσιονομικών κανόνων, πληρωμών χρέους, ορίων λιτότητας, εργασιακής ανασφάλειας και γενικής φτώχειας. Το πιο επείγον όσο και νόμιμο γενικό πολιτικό αίτημα είναι η **κατάργηση αυτού ακριβώς του προκαθορισμένου πλαισίου** που αφαιρεί όλο το «χώρο» και «χρόνο» αξιοπρεπούς ύπαρξης της εργαζόμενης πλειοψηφίας. Με αποχώρηση τόσο από τους διεθνείς οργανισμούς στερέωσης αυτής της ιδιότυπης σκλαβιάς, όσο και την έξοδο από το πλαίσιο και τη λογική του κεφαλαίου και της επιχειρηματικότητας που επικάθεται ως καρκίνωμα πάνω στο σύνολο της κοινωνικής ζωής. Με ανάπτυξη μορφών εργατικής δημοκρατίας και λαϊκής κυριαρχίας με

κυρίαρχα τα στοιχεία του ελέγχου, της εκλογής και ανάκλησης, της λογοδοσίας, των δημοψηφισμάτων και άλλα.

2. Για την ειρήνη και την αδελφοσύνη των λαών ενάντια στον πόλεμο

Η **έξοδος από το NATO, η απομάκρυνση των Αμερικάνικων βάσεων, η ριζική μείωση των πολεμικών εξοπλισμών**, η σταθερή εναντίωση στους πολεμοκάπηλους σχεδιασμούς των αστικών τάξεων και κυβερνήσεων σε Ελλάδα και Τουρκία και σε οποιαδήποτε ιμπεριαλιστική επαναχάραξη των συνόρων στην περιοχή, η άρνηση να ματώσουν οι νέοι άνθρωποι για χάρη των πολυεθνικών εξόρυξης υδρογονανθράκων και τα παιχνίδια ΗΠΑ, NATO και άλλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, αποτελούν το δρόμο για την αποτροπή του πολεμικού κινδύνου και την ειρήνη μεταξύ των λαών.

3. Για τα δημοκρατικά δικαιώματα και την δικαιοσύνη

Τα **δημοκρατικά δικαιώματα** στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό βρίσκονται σε διωγμό. Τόσο σε ότι αφορά τα ατομικά δικαιώματα όσο και κυρίως σε ότι αφορά τα συλλογικά πολιτικά δικαιώματα και ειδικά αυτά που αφορούν τη συλλογική δράση, με κορυφαίες εκφράσεις την διαμόρφωση της λεγόμενης «αντιτρομοκρατικής» νομοθεσίας, το πλαίσιο δικαστικής δίωξης καταληψιών, διαδηλωτών, αγωνιζόμενων ενάντια σε πλειστηριασμούς, αγροτών των μπλόκων καθώς και το μνημονιακό μέτρο που περιστέλλει το δικαίωμα της απεργίας. Η δήθεν «ανεξάρτητη» δικαιοσύνη, γίνεται όλο και πιο απροκάλυπτη αστική και θεματοφύλακας του αστικού καθεστώτος. Είμαστε απέναντι συνολικά στο αστικό πολιτικό σύστημα και ιδιαίτερα στον σκληρό πυρήνα του δηλ. στην αστυνομία, το στρατό, τους δικαστές, στην ανώτερη υπαλληλία και στη φασιστική πτέρυγα του, από τη σκοπιά μιας ανώτερης δημοκρατίας, της εργατικής δημοκρατίας.

4. Για την έξοδο από την ΕΕ, το «στρατηγείο» των μνημονίων διαρκείας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως συνασπισμός καπιταλιστικών κρατών και δυνάμεων του ευρωπαϊκού κεφαλαίου, αποδεικνύεται ο σχεδιαστής, εγγυητής και «επίτροπος» εφαρμογής της αστικής μνημονιακής πολιτικής, με την ενεργητική φυσικά συμμετοχή της αστικής τάξης και των κυβερνήσεων και κομμάτων της στην Ελλάδα και αλλού. Η **έξοδος από την ΕΕ και την ευρωζώνη**, καθώς και η **διαγραφή του εξωτερικού χρέους**, αποτελούν σημεία αφετηρίας για έναν άλλο αντικαπιταλιστικό δρόμο, από τη στιγμή που είναι ακριβώς η ΕΕ που απαγορεύει τις δημόσιες κοινωνικές πολιτικές στο όνομα του «ανταγωνισμού», στήνει τη χρεομηχανή που ληστεύει τα λαϊκά στρώματα, αρνείται την παραμικρή εκδοχή λαϊκής κυριαρχίας σε κάθε χώρα, αιχμαλωτίζει κάθε προοπτική προόδου μέσω της νομισματικής και δημοσιονομικής δικτατορίας που επιβάλλει, υψώνει τείχη θανάτου για τους πρόσφυγες, φουσκώνοντας παράλληλα τα πανιά της φασιστικής ακροδεξιάς.

5. Για την εργασία και τα εργατικά δικαιώματα

Μέτρο και κριτήριο μιας διεξόδου σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση είναι η **ριζική βελτίωση της θέσης της εργατικής τάξης** στην Ελλάδα, με **αυξήσεις μισθών, συντάξεων και επιδομάτων ανεργίας**, άμεση **μείωση των ωρών εργασίας σε 35 τη βδομάδα** και περιστολή των συμβάσεων ορισμένου χρόνου ή μερικής απασχόλησης με άμεση αυξημένη εργοδοτική επιβάρυνση της χρήσης της. Διεκδικούμε ελεύθερη συνδικαλιστική δράση και συλλογική διεκδίκηση συμβάσεων από ένα ταξικά ανασυγκροτημένο εργατικό κίνημα με διαδικασίες βάσης και μαζικές διεκδικήσεις με χαρακτηριστικά διάρκειας και σύγκρουσης με εργοδότες και κράτος. Κατάργηση κάθε μισθολογικής και άλλης διάκρισης σε βάρος των γυναικών, των νέων ή των μεταναστών εργαζομένων.

6. Με κέντρο τη δημόσια ιδιοκτησία, για την άμεση αναδιανομή του πλούτου

Απάντηση στο δικαίωμα της δουλειάς για όλους, με όλα τα δικαιώματα, δεν μπορεί παρά να δοθεί από την

τοποθέτηση της **δημόσιας κοινωνικής ιδιοκτησίας** στο κέντρο της οικονομίας. Αυτό προϋποθέτει εθνικοποίηση τόσο του πιστωτικού συστήματος όσο και των βασικών τομέων της παραγωγής και «υπηρεσιών», με παράλληλη οργανική ανάπτυξη θεσμών εργατικού και δημοκρατικού ελέγχου. Μόνο σε μια παραγωγή με κριτήριο το δημόσιο κοινωνικό όφελος και σε οικολογική ισορροπία, μπορεί να θεμελιωθεί μια διαφορετική κοινωνική ζωή, χωρίς ανεργία, αποκλεισμό, ενεργειακή φτώχεια ή πολιτιστικό μαρασμό. Αυτή η επιλογή ρήξης με την μεγάλη ιδιωτική ιδιοκτησία, είναι αναπόσπαστη συνδεδεμένη με την **άρνηση του Δημοσιονομικού Συμφώνου** και την έξοδο από την ΕΕ. Παράλληλα, είναι αναγκαία και δυνατή μια άμεση αναδιανομή του πλούτου με αύξηση της φορολογίας του κεφαλαίου, φορολόγηση των εφοπλιστών και ταυτόχρονη ριζική μείωση της φορολογίας για τους μισθωτούς και την κατάργησή της για τα χαμηλά εισοδήματα και τους ανέργους.

7. Αναβάθμιση δομών πρόνοιας, περίθαλψης και γενικά κοινωνικής πολιτικής, ενάντια στη φτωχοποίηση και την εμπέδωση της επαιτείας.

Υποστηρίζουμε την καθολική, ποιοτική, δημόσια και δωρεάν **κάλυψη των βασικών αναγκών της εργαζομένης πλειοψηφίας**, σε όλη τη διάρκεια του βίου και σε όλες τις μορφές της κοινωνικής ζωής. Από τους παιδικούς σταθμούς ως τα γηροκομεία, από το δημόσιο σύστημα πρωτοβάθμιας υγείας ως τη βοήθεια στο σπίτι και τις δομές για άτομα με ειδικές ανάγκες, απαιτείται γενναία αύξηση της χρηματοδότησης, χιλιάδες προσλήψεις και φυσικά κατάργηση όλων των αντιασφαλιστικών νόμων, αύξηση των συντάξεων και μείωση της ηλικίας εξόδου στη σύνταξη.

8. Για δημόσια, καθολική, δωρεάν εκπαίδευση

Η **μαζική, δημόσια, κριτική εκπαίδευση** σε όλες τις βαθμίδες, αποτελεί πυλώνα ενός δημιουργικού πολιτισμού και μιας διαφορετικής πορείας στην κοινωνία, έξω από την προκρούστεια κλίνη της επιχειρηματικότητας. Υποστηρίζουμε την αναβάθμιση του δημόσιου σχολείου και πανεπιστημίου, με μείωση των μαθητών μέσα στην τάξη, μαζικούς διορισμούς και αυξήσεις στους μισθούς των εκπαιδευτικών, αναβάθμιση και αύξηση της δημόσιας έρευνας και για κοινωνικούς σκοπούς, κατάργηση του αίσχους της μαθητείας και της εκμετάλλευσης των ερευνητών στα πανεπιστήμια, με ανατροπή των κατευθύνσεων του ΟΟΣΑ, της ΕΕ και του ΣΕΒ που προωθεί η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

9. Για την εργαζόμενη και φτωχομεσαία αγροτιά

Υπερασπίζουμε τα **δικαιώματα των εργατών γης**, απαιτούμε τη **στήριξη της μικρής και μεσαίας αγροτιάς** και των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών της, στην κατεύθυνση της φτηνής και ποιοτικής αγροτοδιατροφικής επάρκειας του λαού, ενάντια στο αγροτοβιομηχανικό κεφάλαιο, την Κοινή Αγροτική Πολιτική της ΕΕ και τις άλλες διεθνείς συμφωνίες του κεφαλαίου. Παλεύουμε για την κατάργηση του μητρώου αγροτών, το σταμάτημα των κατασχέσεων και πλειστηριασμών των κατοικιών γης και περιουσίας των φτωχομεσαίων αγροτών, διαγραφή των χρεών.

10. Για το δικαίωμα στην κατοικία και στη ζωή σε αξιοβίωτες πόλεις

Η **κατοικία** αποτελεί δημόσιο κοινωνικό αγαθό και όχι ατομικό «Γολγοθά», εμπόρευμα ή αντικείμενο **πλειστηριασμού** και κατάσχεσης από το κεφάλαιο. Υποστηρίζουμε την **απαλλαγή/διαγραφή των χρεών στα εργατικά νοικοκυριά** για δάνεια πρώτης κατοικίας ή προς τα ασφαλιστικά ταμεία, την κατάργηση του ΕΝΦΙΑ, την υπερφορολόγηση της μεγάλης ιδιοκτησίας, καθώς και τον έλεγχο των τιμών ενοικίασης κατοικίας. Μια αξιοπρεπής ζωή σε αξιοβίωτες πόλεις προϋποθέτει πολλαπλασιασμό δημόσιων **ελεύθερων χώρων**, έξω από κάθε εμπορευματοποίηση μέσω των ιδιωτών ή/και των Δήμων, επαρκείς δημόσιες συγκοινωνίες (ειδικά σταθερής τροχιάς), δημόσιες επενδύσεις στους τομείς της διαχείρισης των αποβλήτων.

11. Ίσα δικαιώματα για τις γυναίκες και για όλους τους ανθρώπους

Μέτρο μιας κοινωνίας προόδου, αποτελεί η **θέση των γυναικών** και γενικά η θέσπιση **ίσων δικαιωμάτων** και προϋποθέσεων πρόσβασης παντού όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, εθνικότητα, σεξουαλικό προσανατολισμό, θρησκεία. Δε μιλούμε μόνο για τα απαραίτητα θεσμικά νομικά δικαιώματα σε αυτό που ονομάζουν «κοινωνία των πολιτών», αλλά σε όλους τους τομείς της παραγωγής και εργασίας με την ευρύτερη έννοια, της αναπαραγωγής και γενικά του κοινωνικού πολιτισμού. Η διεκδίκηση ίσων μισθών και άλλων δικαιωμάτων για τις γυναίκες, οφείλει να συμπληρώνεται με την αναγνώριση ότι η συρρίκνωση των όποιων κοινωνικών λειτουργιών στην αναπαραγωγή στο σύγχρονο καπιταλισμό, έχει συντριπτικά φορτωθεί στις πλάτες των γυναικών, είτε άμεσα είτε έμμεσα εργαζόμενων στη δουλειά ή στο σπίτι και φυσικά και την αντίστοιχη δράση ενάντια σε αυτή την επιβάρυνση.

12. Στο πλάι κάθε μετανάστη που έρχεται ή φεύγει και κάθε πρόσφυγα πολέμου ή φτώχειας

Για μας δεν υπάρχουν παράνομοι **μετανάστες ή πρόσφυγες**. Έτσι τους βλέπουν τα μάτια της καπιταλιστικής εξουσίας, καθώς κρίνουν τους ανθρώπους από την τσέπη τους ή τη διαθεσιμότητά τους προς φτηνή εκμετάλλευση χωρίς δικαιώματα. Απαιτούμε την κατάργηση όλων των αντι-μεταναστευτικών και αντι-προσφυγικών συμφώνων και πολιτικών της ΕΕ και της Ελλάδας. Υποστηρίζουμε τα **πλήρη και ίσα δικαιώματα μεταναστών, είτε Ελλήνων στο εξωτερικό, είτε αλλοεθνών στην Ελλάδα**, με τους άλλους εργαζόμενους, καθώς και την παροχή αξιοπρεπούς φιλοξενίας και ασύλου στους πρόσφυγες πολέμου και φτώχειας, ενάντια στο δουλεμπόριο, τα στρατόπεδα κράτησης ή τις επαιτείες μέσω ΜΚΟ ή και της ίδιου του ελληνικού κράτους.

13. Για την κοινωνική πολιτιστική δημιουργία, την πληροφόρηση και επικοινωνία

Η έκρηξη της πληροφορίας και η υπερανάπτυξη των μέσων επικοινωνίας και του διαδικτύου στο σύγχρονο καπιταλιστικό κόσμο, είναι συνώνυμα του ελέγχου της συμπεριφοράς και σκέψης, της διαμόρφωσης καταναλωτών φτηνών καταναλωτικών και εύπεπτων «πολιτιστικών» προϊόντων, με κυριαρχία των μεγάλων μεγιστάνων των ΜΜΕ, της πολιτιστικής βιομηχανίας και της ενσωματωμένης στα κυρίαρχα πρότυπα πληροφόρησης. Υποστηρίζουμε τις **δημόσιες μορφές επικοινωνίας και πληροφόρησης** (τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο κλπ), έξω από τον έλεγχο του κεφαλαίου και τον κυβερνητικό εναγκαλισμό, με **μορφές κοινωνικού ελέγχου** και ανοιχτό βήμα στη δράση του εργατικού και νεολαιίστικου κινήματος και άλλων συλλογικοτήτων. Απαιτούμε τη δημόσια **ενίσχυση της πολιτιστικής δημιουργίας**, ειδικά στη μορφή των ανεξάρτητων παραγωγών και των δράσεων των κοινωνικών συλλογικοτήτων, μαζί με την προστασία της ιστορικής, πολιτιστικής κληρονομιάς και την αναβάθμιση της θέσης των εργαζομένων στον πολιτισμό σε όλους τους τομείς.

14. Για ένα βιώσιμο περιβάλλον

Υποστηρίζουμε την **δυνατότητα μιας κοινωνικής ανάπτυξης συμβατής με την οικολογική ισορροπία**, που εκκινεί από μια αντίληψη της βέλτιστης (και όχι μέγιστης) δυνατής και συνδυασμένης χρήσης των πόρων που παρέχει η φύση, θεωρώντας τις ανθρώπινες κοινωνίες μέρος αλλά όχι κυρίαρχες του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος. Αποκρούουμε τόσο την **προκλητική καταπάτηση κάθε είδους προστασιών του περιβάλλοντος** ή της αρχαιολογικής και ευρύτερης πολιτιστικής κληρονομιάς στο όνομα των επενδύσεων, όσο και μια καπιταλιστική δήθεν «**πράσινη οικονομία**», που εμπορευματοποιεί την ίδια την περιβαλλοντική ευαισθησία. Κομβικό ζήτημα στο θέμα αυτό αποτελεί η ορθολογική, δημόσια, περιβαλλοντικά συμβατή και με σεβασμό στους αξιοπρεπείς όρους ζωής των κατοίκων κάθε περιοχής, αξιοποίηση του ενεργειακού και γενικά του φυσικού πλούτου στην Ελλάδα και από τη σκοπιά αυτή στηρίζουμε τη δράση του μαζικού κινήματος ενάντια στην ιδιωτική εκποίηση και παράδοσή του στις πολυεθνικές εταιρείες (χρυσός, εξορύξεις πετρελαίου κλπ), καθώς και στον συνακόλουθο βιασμό του φυσικού περιβάλλοντος. Υποστηρίζουμε ένα δημόσιο σύστημα ανακύκλωσης των αστικών και

βιομηχανικών στερεών αποβλήτων, που θα αντιμετωπίζει το ζήτημα των πόρων χρηματοδότησής του με επιβάρυνση των παραγωγών, χωρίς μετακύλησή του στους δημότες μέσω δημοτικής ή άλλης φορολογίας.

Αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα: «Ιδεολογικό» ή «πολιτικά εφικτό και εφαρμόσιμο»;

Σε εκείνη τη φλογισμένη από λαϊκή αυτοπεποίθηση και δράση περίοδο 2010-2012, ένας αγωνιστής αναφώνησε σε μια λαϊκή συνέλευση, με ειλικρινή απορία: «Μα είναι δυνατό να χωριζόμαστε ιδεολογικά, απλά και μόνο για δύο λέξεις;». Οι δύο αυτές λέξεις ήταν: **Ευρωπαϊκή Ένωση**. Μπορεί αυτή η αντίδραση να ήταν πηγαία, στην ουσία ωστόσο αντανάκλούσε την επιβολή των στερεότυπων της αστικής πολιτικής, που ως σχεδόν αυτονόητα «κεκτημένα», έδιναν φτερά στις «μαγικές λύσεις» της πολιτικής στρατηγικής του ΣΥΡΙΖΑ. Σήμερα, είναι πλέον περισσότερο κατανοητό ότι το ζήτημα της εξόδου ή παραμονής στην ΕΕ, δεν ήταν ένα μακρινό «ιδεολογικό» ερώτημα, αλλά έκρινε σχεδόν τα πάντα.

Έχει όμως αυτή η συζήτηση μια ευρύτερη σημασία σε ότι αφορά το χαρακτήρα του αντικαπιταλιστικού, αλλά και κάθε άλλου προγράμματος. Τυπικά η διάκριση είναι μεταξύ «ιδεολογικών» προγραμμάτων όπου κυριαρχεί κάποια υψηλή «στρατηγική» και «πολιτικά εφικτών και άμεσα ρεαλιστικών» προγραμμάτων, στη βάση μιας «ευλύγιστης τακτικής». Στην πραγματικότητα, σε αυτή τη συλλογιστική, η «ιδεολογία» δεν αποτελεί κάποιο κατοπτρισμό της υπαρκτής πραγματικότητας, με τη συνακόλουθη θεωρητική γενίκευση και επέκτασή της, αλλά προσδιορίζει τη θέση όσων αρνούνται να δεχθούν τον κόσμο όπως είναι και προτείνουν μια διέξοδο, δίκαιη ίσως, αλλά σίγουρα μη εφαρμόσιμη.

Η «ιδεολογία» και τα (δήθεν) «ιδεολογικά προγράμματα» λοιπόν, συνιστούν κατηγορία και ενοχή. Ο μόνος τρόπος απόδειξης της «αθωότητας», είναι να αποδεχθεί κανείς το αστικό κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο ως δεδομένο, αιώνιο και αδιατάρακτο, επιδεχόμενο μόνο εσωτερικές αλλαγές, που δε μεταβάλλουν τα όρια και την εντροπία του. Πρόκειται για την πλήρη αντιστροφή: Τα κοινωνικά αδιανόητα, εμπεδώνονται τελικά ως λογικά και «φυσικά». Είναι ο ορισμός της συστημικής πολιτικής ή της υποταγής σε αυτήν.

Πρόγραμμα διπλής «μετάβασης»

Κατακτήσεις, επανάσταση και σοσιαλιστικός μετασχηματισμός

Το αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα, συχνά προσδιορίζεται ως «μεταβατικό». Αν κάτι είναι σίγουρο, είναι ότι δε θα υλοποιηθεί στο σύνολό του σε κάποιο ιδιαίτερο «μεταβατικό» καθεστώς που θα προκύψει μετέωρο, μεταξύ καπιταλισμού και σοσιαλισμού.

Ως «σχέδιο για το μέλλον», δηλαδή ως ενότητα ώριμων κοινωνικών και πολιτικών στόχων, αλλά και στην προβολή τους στο επίπεδο των κομμουνιστικών κοινωνικών μετασχηματισμών, μπορεί να προσδίδει **καθολικότητα στην εναλλακτική απάντηση** στο σύγχρονο ολοκληρωτικό καπιταλισμό, σπάζοντας στη λαϊκή συνείδηση το δόγμα «δεν υπάρχει εναλλακτική». Αν δε φανταστεί κανείς ένα άλλο κόσμο, αυτός δε θα υπάρξει. Ωστόσο, δεν αρκεί να τον φανταστεί κανείς!

Μια δεύτερη ζωτική λειτουργία του προγράμματος είναι η κατανόησή του ως **προγράμματος μάχης**, για την απόσπαση κατακτήσεων, αλλά και την κλιμάκωση των πολιτικών αναμετρήσεων ως την δημιουργία επαναστατικής κρίσης και την επανάσταση. Αυτή η δυνατότητα δε μετριέται κυρίως με σταδιακή «αποδοχή» του προγράμματος σε μια εκλογική διαδικασία, αλλά μέσα από **άλματα** στην ταξική πάλη.

Θρυαλλίδα μπορεί να αποτελέσει ο ένας ή ο άλλος στόχος, ανάλογα με την κρισιμότητά του ή την συνόψιση των αντιθέσεων και της μεταβολής των συσχετισμών γύρω από αυτόν. Η αντιπολεμική πάλη ή μια απόφαση σταθμός όπως η έξοδος από την ευρωζώνη ή μια άρνηση πληρωμής δόσεων χρέους ή μια

πανεργατική απεργία γύρω από επιθετικούς εργατικούς στόχους ή ένα κορυφαίο ζήτημα δημοκρατίας, μπορούν να απελευθερώσουν το τζίνι από το μπουκάλι.

Ταυτόχρονα, μετά την επανάσταση, οι ίδιοι στόχοι υλοποιούνται και ποιοτικά μετασχηματισμένοι, εκκινούν τη μακρά πορεία **μετάβασης** του σοσιαλιστικού και **κομμουνιστικού μετασχηματισμού**, που κάθε άλλο παρά είναι «ακαριαίος».

ΠΡΙΝ, 10/6/18